

ANDERSEN

M. TERESA MIRET I SOLÉ

Cada 2 d'abril se celebra el Dia Internacional del Llibre Infantil per commemorar el naixement de Hans Christian Andersen (1805-1975). Aquest any, però, la festa ha tingut una repercussió més gran pel fet de coincidir amb el segon centenari de l'autor.

Andersen, que va néixer a la ciutat d'Odense (Dinamarca), no va tenir una vida fàcil. Fill d'una família humil i orfe de pare des dels onze anys, va haver de treballar des d'aquesta edat. Era un nen molt emotiu, que patia tota classe de pors i se'l considerava sovint feble de caràcter a causa de la seva gran sensibilitat. Ja adolescent, es va traslladar a Copenhaguen, on volia triomfar com a cantant o ballarí. Llavors, va aconseguir una beca per poder estudiar i després va anar a la universitat.

Tota la seva vida va ser un viatge apassionat i la seva activitat sempre va estar relacionada amb l'art (dibuix, música, dansa) i, sobretot, amb la literatura (llibres de viatges, novel·les, obres de teatre, poesia, periodisme, traduccions). Això no obstant, la fama d'Andersen es basa en els seus contes, dits de fades.

Al principi, es va inspirar en les històries que havia sentit de petit, reflex dels costums, les supersticions i el folklore de la seva ciutat natal. Aquests contes presenten personatges fantàstics

com fades, nimfes, sirenes, elfs, trolls... Més endavant, va començar a crear les seves pròpies històries, a partir de la cultura, el coneixement i l'experiència adquirits a través de viatges i lectures.

Va escriure més de cent seixanta contes, que s'han traduït a un centenar d'idiomes. Alguns del més coneguts són: *El soldadet de plom*, *L'aneguet lleig*, *El vestit nou de l'emperador*, *La princesa i el pèsol*, *La venedora de llumins*, *La sireneta*, *El rossinyol*, *El castell dels elfs*, *El ninot de neu*, *Les sabatilles vermelles*, *Els esclots de la sort...*

Darrere l'anècdota, a les seves històries s'hi endevina una gran imaginació poètica i un sentit moral i, fins i tot, filosòfic. Les inquietuds d'Andersen es manifesten en alguns temes constants en els seus contes: la religió, que tenia en la seva època una gran influència en la societat danesa (referències a oracions, als àngels i a Déu, com a figura que guia els personatges i els posa proves); la mort, considerada un camí cap a la vida eterna i un alliberament (*La venedora de llumins*); la raó i els sentiments, que apareixen sovint oposats i sense definir què és el que ha de dominar; el personatge diferent, a voltes rebutjat (*L'aneguet lleig*) o no satisfet amb la seva condició (*La sireneta*); les dones, protagonistes indiscutibles de la majoria de contes i, finalment, els objectes màgics, que ofereixen un canvi de vida però no la felicitat (*Les sabatilles vermelles*).

Els contes d'Andersen, en

principi adreçats als infants, traspassen les barreres de l'edat i, en un segon nivell de lectura, resulten atractius també als adults perquè contenen un coneixement profund de la naturalesa humana. En paraules del mateix autor: "Parteixo d'una idea per als adults i després explico la història als infants, recordant que el pare i la mare sovint també l'escolten i que també els he de transmetre alguna cosa..."